

27 AGUSTOS 1991

ilim dalı : COE

madde : Cunagerh

A. Br. : c. VII , s. 256

B. L. : c. IV , s. 2509

F. A. : c. , s.

M. L. : c. III , s. 97

T. A. : c. XI , s. 271

Muslim India, III/32, New Delhi, 1985,
Cunayen's postcard

22 NISAN 1991

R. Hs/J

MOSQUES

RSS : Plan to Convert Mosques in Gujarat to Temples

As revealed by Ganeshi Lal Varma in Organiser, 23 June, 1985

S. No.	Description of the Mosque	Origin & History According to Mr. Varma
1.	Bhadrakali Temple within the fort of Karnavati, built by Karna Solanki (1066-94 A.D.). Ahmad Shah-I (1411-42 A.D.) converted a part of the shrine into mosque.	Ahmad Shah Mosque Ahmedabad.
2.	Unidentified Jain Shrine converted by Ahmad Shah-I into mosque.	Jama Masjid, outside Teen Murti Darwaza, Ahmedabad.
3.	Chintaman Parsvanath Temple, built by Shantidas, the Nagarseth of Ahmedabad, about 1615 A.D. In 1645 A.D., Aurangzeb converted it into a mosque.	Quwwat-ul-Islam Mosque, Ahmedabad.
4.	Unidentified temple converted into a mosque by Haibat Khan, a noble of Ahmad Shah-I.	Haibat Khan Mosque, Ahmedabad.
5.	Unidentified temple, converted in 1300 A.D. to a tomb.	Mausoleum of Sheikh Farid, Patan.
6.	Unidentified temple, probably the Shiva Temple, built by Mulraj Solanki (942-988 A.D.); Ulugh Khan converted it into Jama Masjid about 1300 A.D.	Jama Masjid, Patan.
7.	Hatakeswar Mahadeva Temple, converted in 1694 A.D. into a mosque by the order of Aurangzeb.	Mosque, Vada Nagar.
8.	Sun temple at Prabhas Patan, built by Bhim-I (in 1028 A.D.), converted to a mosque by Mahmud Bigasha.	Mosque at Prabhas Patan Museum.
9.	A temple situated within 100 yards on the bank of Narmada converted into mosque about 1325-6 A.D.	Jama Masjid, Bharoach
10.	Unidentified Jain shrine Bhrigukachha converted to a mosque during the time of Khiljis or Tughlaks.	Mosque, Bharoach.
11.	Shashibhushana Mahadeva Temple converted to a mosque by Muzaffar Shah-I in 1395 A.D.	Mosque, Prabhas Patan.
12.	Sarneswar Temple in Vijayanagar Mahal built by Solankis in 1100 A.D., devastated by Ulugh Khan in 1304 and later on converted to the Dargah.	Pirji Dargah, close to the temple of Shantinath, in Abhapur.
13.	Shiva Temple converted to a mosque in 1415 A.D. by Ahmad Shah.	Mosque, Siddhpur.
14.	Unidentified temple converted to a mosque by Mahmud Bigasha in 1473 A.D.	Mosque, Shankholdar, near Dwarika.
15.	Hindu temple converted by Mahmud Bigasha in 1473 A.D.	Mosque at Jagat i.e. Dwarika.
16.	Mahadeva Temple converted to a mosque in the 15th century A.D.	Jama Masjid, Rudramal, Una Taluka.
17.	Vamana Temple.	Jama Masjid, Vanasthali, 16 km south of Junagarh.
18.	Hindu temple converted in 1482 A.D. by Mahmud Bigasha.	Mosque within Champaner Fort.
19.	Unidentified Hindu temple converted to a mosque, probably in 1417 A.D.	Mosque in Himmatnagar Fort.
20.	A group of temples converted by Sultans in the 15th century A.D.	Mosque, Tomb of Ganjbakhsh & Tomb of Mahmud Bigasha at Sarkhej, 6 mile from Ahmedabad on the road to Surat.

517-519

Junagarh

V. 350, 405
438, 459, 461, 466
2502

Junagarh positive R Uslo

22 NISAN 1991

Elliott - Dawson

The History of India

Ham-zabán and the men of the fort were taken to the Emperor. An order was also given to the officers and clerks to be sent in to seize the arms, powder, and stock, and take care that nothing was lost. The names of all the people in the place were written down, and the list was presented to the Emperor. Kásim 'Alí and Khwája Daulat Názir, by order of His Majesty, brought Ham-zabán and all the men before him, and Ham-zabán, for all his fluency, hung down his head with shame, and could not speak. In gratitude for the victory, the Emperor pardoned the common people and inhabitants of the place, but Ham-zabán and some others, who were the instigators of all the strife, were punished and kept in custody.¹ This conquest was effected on the 23rd Shawwál, in the year 980.²

Next day the Emperor went in to inspect the fortress. After much consideration and examination, he gave orders for the necessary repairs and improvements. During his inspection some large mortars (*deg*) and guns (*zarba-zan*) attracted his attention. Those mortars bore the title of Sulaimání, from the name of Sulaimán Sultán of Turkey. When he made his attempt to conquer the ports of Gujarát, he sent these mortars and some guns,³ which are in the fort of Junágarh, with a large army by sea. As the Turks were unable to overcome the difficulties and obstacles they encountered, and were obliged to return, they left these mortars and the gun which is now in Junágarh on the sea-shore, and returned to their country. The mortars remained upon the sea-shore until Khudáwand Khán built the fortress of Surat, when he placed them in the fort. The one which was left in the country of Súrath⁴ was taken to

¹ The tongue of Ham-zabán was cut out.—*Akbar-náma* of Abd-l Fazl and Faizi.

² The siege having lasted one month and seventeen days.—*Akbar-náma*.

³ The plural is here used, but it would seem that only one gun was taken to Junágarh.

⁴ The names "Surat" and "Súrath" are identical, both being derived from the Sanskrit *Surdhtra*; but as they belong to very different places, a distinction in spelling has been maintained. "Surat" is the city; "Súrath" is a *prant* or district of Kattiwár, of which Junágarh is the chief town.

the fort of Junágarh by the ruler of that country. As there was no great necessity for these mortars in the fort of Surat, the Emperor gave orders for their being removed to Ágra. On the same day he placed the custody of the fort and the government of the country in the hands of Kalij Khán. On the last day of the month Rájá Bihár Jíú, Rájá of the country of Baglána, captured and sent to His Majesty's presence Sharafu-d dín Husain Mirzá, who for ten years past had been engaged in various turbulent and rebellious proceedings. His Majesty's anger had been roused by the disturbances of the country's peace, so he censured the Mirzá and placed him under restraint.

When the Emperor had settled to his satisfaction all the affairs of the province, on Monday, 4th Zí-l ka'da, 980, he marched towards Ahmadábád. When he came to Broach, the mother of Changíz Khán complained to him that Jajhár Khán Hábsbí had unjustly killed her son, and the order was given for Jajhár Khán's being brought up to answer the charge.¹ Upon being questioned, Jajhar Khán acknowledged the deed, and the Emperor, in his indignation, ordered him to be cast under the feet of an elephant.

Various Events that occurred during the Siege of Surat.

While the Emperor was engaged in the siege of Surat, several events occurred. Among them was the journey of Ibráhím Husain Mirzá to Hindústán, for the purpose of raising disturbances. After his defeat at Sarnál, Ibráhím fled to the neighbourhood of Pattan, where he joined Muhammad Husain Mirzá and Sháh Mirzá, and informed them of his escape, and of the siege of Surat. After consultation it was resolved that Ibráhím Husain Mirzá should go into Hindústán and create disturbances, while the other two Mirzás, along with Sher Khán Fuládi, laid siege to Pattan: their expectation being that the Emperor, on receiving intelligence of these proceedings, would abandon the siege of Surat, and fall back upon Ahmadábád, to repress these

¹ He was tried and found guilty.—*Akbar-náma*, vol. iii. p. 5.

Cities with over 1 Lakh Population and 10% Muslim

Name of City	Total	Muslim	Per-centage				
Andhra Pradesh				Devangere (M)	196,621	46,190	23.5
Vijayawada (M)	454,577	46,400	10.2	Mangalore (M)	172,252	18,582	10.8
Machilipatnam (M)	138,530	14,691	10.6	Hubli (Dhorwad) (C)	527,108	126,555	24.0
Guntur (M)	367,699	68,535	18.6	Gadag — Betigeri (M)	117,368	24,616	20.9
Tenali (M)	119,257	14,504	12.2	Gulbarga (M)	221,325	75,908	34.2
Nellore (M)	237,065	43,880	18.5	Mandya (M)	100,285	17,142	17.1
Proddatur (M)	107,070	26,605	24.8	Mysore (C)	441,754	90,490	20.5
Cuddapah (M)	103,125	42,837	41.5	Raichur (M)	124,762	43,165	34.6
Anantpur (M)	119,531	29,841	24.9	Shimoga (M)	151,783	34,101	22.5
Kurnool (M)	206,362	66,432	32.2	Tumkur (M)	108,670	28,526	26.3
Adoni (M)	108,939	30,354	27.9	Kerala			
Hyderabad (M.C.)	2,093,488	787,014	37.6	Cannanore (U.A.)	157,797	55,620	35.2
Nizambad (M)	183,061	57,038	31.2	Calicut (C)	394,447	138,278	35.1
Warangal (M)	335,150	57,486	17.2	Palghat (M)	111,245	27,588	24.8
Bihar				Cochin (C)	513,249	88,399	17.2
Patna (M.C.)	776,371	101,767	20.8	Alleppey (M)	169,940	40,396	23.8
Bihar (M)	151,343	58,585	38.7	Quilon (M)	137,943	22,559	16.4
Gaya (M)	247,075	51,697	20.9	Trivandrum (C)	483,086	58,279	12.1
Arrah (M)	125,111	24,032	38.0	Madhya Pradesh			
Chapra (M)	111,564	25,637	23.9	Rewa (M)	100,641	14,552	14.5
Muzaffarpur (M)	190,416	38,574	20.3	Ratlam (M)	142,319	30,789	21.6
Darbhanga (M)	176,301	45,890	26.0	Ujjain (M.C.)	278,454	55,810	20.0
Purnea (U.A.)	109,875	22,916	20.8	Indore (M.C.)	829,327	105,328	12.7
Katihar (M)	104,781	23,217	21.8	Burhanpur (M)	140,986	64,681	45.9
Munger (M)	129,260	21,832	16.9	Khandwa (M)	114,725	30,431	26.5
Bhagalpur (M)	225,062	65,196	28.9	Bhopal (M.C.)	671,018	187,475	27.9
Dhanbad (U.A.)	678,069	98,946	14.6	Jabalpur (M.C.)	614,162	78,249	12.7
Ranchi (M.C.)	489,626	74,823	15.3	Maharashtra			
Jamshedpur (U.A.)	669,580	79,587	11.9	Greater Bombay (M.C.)	8,243,405	1,219,930	14.8
Gujarat				Kalyan (M)	136,052	24,471	17.9
Jamnagar (M)	227,615	54,995	19.8	Bhiwandi (M)	115,298	60,417	52.4
Wadhwan (U.A.)	130,602	16,736	12.8	Nasik (M)	262,428	30,217	11.5
Bhavnagar (M)	307,121	36,589	11.9	Malegaon (M)	245,883	165,687	67.4
Junagarh (M)	118,646	24,606	20.7	Dhule (M)	210,759	48,670	23.1
Patan (U.A.)	105,307	28,544	27.1	Jalgaon (M)	145,335	23,919	16.5
Ahmedabad (M.C.)	2,059,725	314,613	15.3	Ahmednagar (M)	143,937	22,384	15.5
Nadiad (M)	142,689	18,286	12.8	Pune (M.C.)	1,203,351	116,626	9.7
Vadodara (MC)	734,473	79,562	10.8	Sangli (M)	152,389	23,069	15.1
Bharuch (M)	110,070	30,921	28.1	Miraj (M)	105,455	26,541	25.2
Surat (M.C.)	776,583	121,523	15.6	Solapur (MC)	514,860	92,982	18.1
Navsari (M)	106,793	10,921	10.2	Kolhapur (M.C.)	340,625	34,575	10.2
Jammu & Kashmir				Khalkaranji (M)	133,751	19,635	14.7
Srinagar (M.C.)	547,551	487,772	89.1	Aurangabad (M)	298,937	94,244	31.5
Karnataka				Jalna (M)	122,276	32,330	26.4
Bangalore (C) & B.D.A.	2,628,593	380,528	14.5	Parbhani (M)	109,364	40,674	37.2
Belliary (M)	201,579	57,042	28.3	Nanded (M)	191,269	63,744	33.0
Hospet (M)	90,572	23,858	26.3	Latur (M)	111,986	26,919	24.0
Bijapur (M)	147,313	48,130	32.7	Akola (M)	225,412	53,291	23.6
				Amravati (M)	261,404	46,514	17.8
				Nagpur (M.C.)	1,219,461	1,21,202	9.9
				Chandrapur (M)	115,577	115,65	10.0

افنیخ، ص ۶۹-۶۶؛ درباره خط آتش بس ۱۳۲۸ ش/۱۹۴۹ و ۱۳۴۶ ش/۱۹۶۷ ← مصلح، ص ۱۳۴-۱۳۶؛ درباره مسیر تهاجمات رژیم صهیونیستی به جولان، موقعیت آبادیهای جولان و نیز پراکندگی شهرکهای جدیدالاحداث یهودی نشین در آن ← گیلبرت^۱، ص ۶۹-۷۰، ۷۲، ۱۱۹-۱۲۰.

رژیم صهیونیستی، به منظور جدا کردن جولان از سوریه، سیاستهای خود را بر ساخت شهرکهای یهودی نشین در مناطق مرکزی جولان متمرکز کرد. در ۱۳۶۰ ش/۱۹۸۱، انضمام جولان به رژیم صهیونیستی در مجلس این رژیم تصویب شد. با آنکه جولان محور مذاکرات صلح در برابر زمین (در ۱۳۷۰ ش/۱۹۹۱ در شهر مادرید) بود و در مذاکرات ۱۳۷۲ ش/۱۹۹۳، جزو سوریه شناخته شد، اما مسئله جولان و اشغال اراضی هنوز پایان نیافته است (الموسوعة العربية، ج ۷، ص ۸۱۲ الموسوعة العربية العالمية، ذیل «الجولان، مرتفعات»).

منابع: علاوه بر کتاب مقدس. عهد عتیق؛ ابن تغری بردی، النجوم الزاهرة فی ملوک مصر و القاهرة، قاهر [۱۳۸۳?] / ۱۳۹۲ / [۱۹۶۳?] - ۱۹۷۲؛ ابن خردادبه؛ ابن درید، کتاب جمهرة اللغة، چاپ رمزی منیرعلیکی، بیروت ۱۹۸۷-۱۹۸۸؛ ابن سیده، المحکم و المحيط الاعظم فی اللغة، قاهره ۱۳۷۷-۱۳۹۳ / ۱۹۵۸-۱۹۷۳؛ ابن شداد، الاطلاق الخطيرة فی ذکر امراء الشام و الجزيرة، ج ۱، قسم ۱، چاپ یحیی زکریا عناره، دمشق ۱۹۹۱؛ ابن فقیه؛ غیاثین غوث الخطل، شعر الخطل، چاپ فخرالدین قباوه، بیروت ۱۳۹۹ / ۱۹۷۹؛ محمد بن محمد ادرسی، کتاب نزهة المشتاق فی اختراق الافاق، بیروت ۱۴۰۹ / ۱۹۸۹؛ محمد بن عبدالله ازدی، تاریخ فتوح الشام، چاپ عبدالمتمع عبدالله عامر، قاهره ۱۹۷۰؛ محمد بن احمد ازهری، تهذیب اللغة، ج ۱۱، چاپ محمدابوالفضل ابراهیم، قاهره [بی تا]؛ احمد اسماعیل علی، تاریخ بلاد الشام، دمشق ۱۹۹۸؛ احمد یحیی افنیخ، الجولان: الارض الاسيرة، دمشق ۲۰۰۳؛ حسن امین، غارات علی بلاد الشام، [دمشق] ۲۰۰۰ / ۱۴۲۱؛ عبدالله بن عبدالعزیز بکری، معجم ما استعجم من اسماء البلاد و المواضع، چاپ مصطفی بیقا، بیروت ۱۴۰۳ / ۱۹۸۳؛ جان بویریل، جنگ طولانی اعراب و اسرائیل از ۱۹۴۶، ترجمه ابوطالب صارمی، تهران ۱۳۴۹ ش؛ بلاذری (بیروت)؛ پیتر بومونت، جردالبلیک، و مالکوم واگ واستاف، خاورمیانه، ترجمه محسن ملیرشانهچی، محمود رمضان زاده، و علی آخشینی، مشهد ۱۳۶۹ ش؛ حمید بیات، «نقش بلندیهای جولان در آیندهی گفت وگوهای سوریه و رژیم صهیونیستی»، فصلنامهی سیاست خارجی، سال ۱۳، ش ۴ (زمستان ۱۳۷۸)؛ فردریک جرارد پیک، تاریخ شرقی الاردن و قباثلها، تعریب بهاءالدین طوقات، بغداد [۱۹۳۴؟]؛ محسن توکلی، «جولان» کلید صلح و یا جنگ در خاورمیانه، دیدگاهها و تحلیلهای، ش ۱۲۹ (شهریور ۱۳۷۸)؛ جواد علی، المفصل فی تاریخ العرب قبل الاسلام، بغداد ۱۴۱۳ / ۱۹۹۳؛ حسان بن ثابت، دیوان، چاپ ولید عرفات، لندن ۱۹۷۱؛ خلیل بن احمد، کتاب

العین، چاپ مهدی مخزومی و ابراهیم سامرائی، قم ۱۴۰۵؛ مصطفی مراد دباغ، بلادنا فلسطين، خلیل، ج ۳، قسم ۲، ۱۴۰۵ / ۱۹۸۵، ج ۶، قسم ۲، ۱۳۹۴ / ۱۹۷۴؛ یوسف دس، مختصر تاریخ سوریه، ج ۱، بیروت ۱۹۸۴؛ عییدین حصین راعی نمیری، شعر الراعی النمیری، چاپ نوری حمودی قیسی و هلال ناجی، [بغداد] ۱۴۰۰ / ۱۹۸۰؛ احمد وصفی زکریا، عشائر الشام، دمشق ۱۳۰۳ / ۱۹۸۳؛ جرجی زیدان، العرب قبل الاسلام، بیروت: منشورات دارمکتبة الحیاة، [بی تا]؛ عبدالحکیم سلوم، درالبیان فی تاریخ الجولان، [دمشق] ۲۰۰۲؛ طبری، تاریخ (بیروت)؛ خالد علی، «شهرک سازی در اراضی اشغالی»، در سیاست و حکومت رژیم صهیونیستی، ترجمه مرکز مطالعات و تحقیقات اندیشه سازان نور، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷ ش؛ علی غامدی، بلاد الشام قبیل الغزو المغولی: ۵۸۹-۵۸۷ / ۱۱۹۳-۱۲۵۹ م، مکه ۱۴۰۸ / ۱۹۸۸؛ محمد مصلح، الجولان: الطريق الى الاحتلال، بیروت ۲۰۰۰؛ ولید معلم، سوریه: ۱۹۱۶-۱۹۴۶ م، الطريق الى الحرّية، دمشق ۱۹۸۸؛ مقدسی؛ الموسوعة العربية، دمشق: هیئة الموسوعة العربية، ۱۹۹۸ -؛ الموسوعة العربية العالمية، ریاض: مؤسسة اعمال الموسوعة للنشر و التوزیع، ۱۴۱۹ / ۱۹۹۹؛ زبایدین معاویه نابغه ذبیانی، دیوان، چاپ محمدطاهر ابن عاشور، تونس ۱۹۸۶؛ غلامرضا نجاتی، جنگ چهارم اعراب و اسرائیل: رمضان ۱۳۹۳، [تهران] ۱۳۵۲ ش؛ [تقشہ] لبنان، مقیاس ۱:۲۰۰،۰۰۰، بیروت: جیو پور جکسن، ۲۰۰۲؛ محمد بن عمرو وادی، فتوح الشام، بیروت ۱۴۲۵ / ۲۰۰۴؛ یعقوبی، البلدان؛

Kevin Butcher, *Roman Syria and the Near East*, London 2003; *Encyclopaedia Judaica*, Jerusalem 1978-1982, s.v. "Golan" (by Michael Avi-Yonah); *IEJ*, s.v. "Al-Djawlān" (by D. Sourdel); Martin Gilbert, *The Routledge atlas of the Arab-Israeli conflict*, London 2002; Steven Runciman, *A history of the Crusades*, Middlesex, Engl. 1980-1981.

/ بهزاد لاهوتی /

جوله مریک ← جِکّاری

جونانگره، بخش و شهری در ایالت گجرات در مغرب هند. نام جونانگره در منابع به صورتهایی چون جوئه گده (فرشته، ج ۱، ص ۱۴۳)، جوئه گره (خافی خان نظام الملکی، ج ۱، ص ۱۸۷)، جونانگده (صمصام الدوله شاهنوازخان، ج ۳، ص ۱۰۲)، جونگر (جهانگیر، ص ۱۰۷) و چوتاکره (تتوی و همکاران، ص ۲۰۷) ضبط شده است.

در زبان گجراتی جوئه به معنای کهنه و گده به معنای قلعه و جونانگره به معنای قلعه کهنه است. قلعه جونانگره، اوپوکوت، بر دامنه غربی کوه کرنا کوهیچه واقع بود و سه دروازه شرقی،

۱۳۵۳ ش/۱۹۷۴ م موافقتنامه جداسازی نیروها در بلندیهای جولان میان سوریه و اسرائیل منعقد گردید (کواندت، ۲۱-۲۰).

مأخذ: ابن تغری بردی، *التجروم*، قاهره، ۱۳۵۷/۱۹۳۸ م؛ ابن شداد، محمد، *الاعلاق الخطیرة*، به کوشش یحیی زکریا عیاره، دمشق، ۱۹۹۱ ق؛ بلاذری، احمد، *فتوح البلدان*، به کوشش دخویه، لیدن، ۱۸۶۵ م؛ حلو، عبدالله، *تحقیقات تاریخیة لغویة فی الاسماء الجغرافیة السوریة*، بیروت، ۱۹۹۹ م؛ حوت، بیان نوییض، *فلسطین، بیروت*، ۱۹۹۱ م؛ دباغ، مصطفی منراد، *بلادنا فلسطین، عمان*، ۱۳۹۳ ق/۱۹۷۳ م؛ طوقان، فواز، «الواقعة»، *بلاد الشام فی صدر الاسلام*، عمان، ۱۹۸۷ م؛ عثمانه، خلیل، *فلسطین فی خمسة قرون*، بیروت، ۲۰۰۰ م؛ علی، جواد، *المنصل فی تاریخ العرب قبل الاسلام*، بیروت، ۱۹۷۸ م؛ عهد عتیق؛ مسعودی، علی، *التنبیه والاشراف*، به کوشش دخویه، لیدن، ۱۸۹۳ م؛ صلح، محمد، *الجولان الطریق الی احتلال، بیروت*، ۲۰۰۰ م؛ *المعجم الجغرافی اللقتر العربی السوری*، به کوشش مصطفی طلاس، دمشق، ۱۴۱۱ ق/۱۹۹۰ م؛ *الموسوعة العربیة*، دمشق، ۲۰۰۳ م؛ نجاتی، غلامرضا، *جنگ چهارم اعراب و اسرائیل*، تهران، ۱۳۵۲ ش؛ نیز:

Agwani, M. S., «Goals, Means and Patterns of Israeli Settlements in the Occupied Arab Territories», *The Israeli Settlements in the Occupied Arab Territories*, Washington, 1985; Anati, E., *Palestine Before the Hebrews*, London, 1963; Brilliant, M., *Portrait of Israel*, New York, 1970; Elston, R., *The Traveller's Handbook for Palestine and Syria*, London, 1929; Harris, W. W., «Israeli Settlements in the Occupied Arab Territories 1967-1984», *The Israeli Settlements in the Occupied Arab Territories*, Washington, 1985; Josephus, *The Jewish War*, tr. J., Thackeray, London etc., 1976; *Judaica*; Malamat, A., «Canaan-Before and During the Israelite Conquest», *A History of the Jewish People*, ed. H. H. Ben-Sasson, Massachusetts, 1976; *The Middle East Intelligence Handbooks, 1943-1946* (Syria), London, 1987; Quandt, W. B., *Camp David*, Washington, 1986; Runciman, S., *A History of the Crusades*, London, 1965; Sachar, H.M., *A History of Israel*, New York, 1998; Safrai, S., «From Roman Anarchy until the Abolition of the Patriarchate», *A History of the Jewish People*, ed. H. H. Ben-Sasson, Massachusetts, 1976; Smith, W., *Bible Dictionary*, Old Tappan, 1977; Tadmor, H., «The Period of the Tow Kingdoms», *A History of the Jewish People*, ed. H. H. Ben-Sasson, Massachusetts, 1976.

پرویز امین

جوناگره، یا جوناگده، ناحیه و شهری تاریخی با همین نام در جنوب غربی ایالت گجرات در هند. ناحیه جوناگره در جنوب غربی شبه جزیره کاتیاوار واقع شده، و از جنوب غرب به دریای عرب محدود است. این ناحیه به جز در تپه‌ها و جنگل گیرنار، زمینهای هموار دارد و مساحت آن ۱۰۶۰۷ کیلومتر ۲ است. شهر جوناگره مرکز آن در ۲۱° و ۳۱' عرض شمالی و ۷۰° و ۳۶' طول شرقی واقع شده است و بخشی از جلگه کم ارتفاع کاتیاوار را تشکیل می‌دهد. میانگین بارندگی جوناگره ۸۴۴ میلی‌متر است. پارک ملی در نزدیکی جوناگره تنها مکانی است که هنوز شیر آسیایی در آنجا به حیات خود ادامه می‌دهد (جانسن، ۲۸۹؛ *بریتانیکا*).

تاریخچه: آثار و بقایای برجای مانده از دوران باستان و دوران اسلامی جوناگره نشان از پیشینه کهن این ناحیه دارد. از آن جمله می‌توان به این آثار اشاره کرد: کتیبه‌ای از چاندراگوپتا از سلسله موریای که در آن دستور ساختن سدی را صادر کرده است؛ ۱۴ فرمان آشوکا (د ۲۳۸ ق م) بر صخره‌های

1. Kāthiāwār

قبایل مختلفی از اعراب در آنجا اقامت گزیدند که به کار کشاورزی و دامداری اشتغال داشتند (*الموسوعة*، همانجا). در دوره جنگهای صلیبی، جولان بارها دستخوش تاراج صلیبیان شد و آسیب فراوان دید و برخی از شهرهای آن از جمله باتیاس و قلعه ضیبیه (نمرود) به اشغال آنان درآمد (همانجا؛ رانسیمان، ۱۵۹/III).

در سده ۷ ق به هنگام تهاجمات مغولان به شام، جولان از حملات آنان مصون نماند و بار دیگر آسیب دید، اما در ۶۵۸ ق/۱۲۶۰ م، ملک مظفر قُطز، از مالیک بحریه در عین جالوت آنها را شکست داد و از شام بیرون راند (ابن شداد، ۹۰/۱؛ ابن تغری بردی، ۷۹/۷، ۹۰-۹۱). جولان پس از آن تا چیرگی عثمانیها بر شام در سده ۱۰ ق/۱۶ م از آرامشی نسبی برخوردار بود. در دوره استیلای عثمانیها بر جولان، این سرزمین از توابع دمشق و مهم‌ترین راه ارتباطی دمشق با فلسطین و مصر به شمار می‌رفت (*الموسوعة*، همانجا).

پس از جنگ جهانی اول و فروپاشی امپراتوری عثمانی و تشکیل کشورهای سوریه، لبنان و فلسطین و تقسیم آنها میان فرانسه و بریتانیا به عنوان کشورهای تحت‌الحمایه، بلندیهای جولان در مرزهای سوریه تحت‌الحمایه فرانسه قرار گرفت (صلح، ۲-۳، ۱۳۶). در پی نخستین درگیری نظامی میان اعراب و اسرائیل در ۱۳۲۷ ش/۱۹۴۸ م و اعلام آتش‌بسی میان طرفهای درگیر در ۱۹۴۹ م ۴ منطقه خلع سلاح شده بانیا، حوله، گغوش، عامریه - حاصل و کرانه‌های دریاچه طبریه در جولان، مرزهای سوریه و اسرائیل تعیین شد (*الموسوعة*، ۸۱۷/۷؛ نجاتی، ۸).

بلندیهای جولان در ۱۳۴۶ ش/۱۹۶۷ م پس از جنگی سنگین توسط نیروهای اسرائیلی اشغال شد و دولتمردان اسرائیلی آنجا را بخشی از اسرائیل بزرگ خواندند (حوت، ۲۲۷؛ بریلیانت، 41-42، 54). اصولاً از زمان تشکیل دولت اسرائیل رهبران مذهبی - سیاسی این کشور بر الحاق بلندیهای جولان به اسرائیل تأکید داشتند (اقوانی، ۹۴؛ هریس، 63). خودداری اسرائیل از بازپس دادن بلندیهای جولان فقط جنبه نظامی ندارد. از لحاظ اقتصادی بخش بزرگی از آب مصرفی ساکنان اسرائیل از بلندیهای جولان تأمین می‌شود (ساشار، 1003).

در نخستین روزهای اکتبر ۱۹۷۳، هم‌زمان با حمله ارتش مصر به صحرای سینا، سوریها نیز به مواضع نیروهای اسرائیل در بلندیهای جولان حمله کردند و به سرعت مواضع اسرائیلیها را پشت سر گذاردند و بلندیهای جولان را پس گرفتند؛ اما اندکی بعد ارتش اسرائیل بخشهای عمده‌ای از بلندیهای جولان را به تصرف درآورد و خط آتش‌بسی جدیدی ایجاد شد که برپایه آن قنطره و آبادیهای مهمی چون حمیدیه، قحطانیه و رفید در خاک سوریه باقی ماند (نجاتی، ۸۷-۹۰؛ *الموسوعة*، همانجا) و در